

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 17 października 2017 roku

Sąd Rejonowy Gdańsk-Północ w Gdańsku I Wydział Cywilny

w składzie:

Przewodnicząca: SSR Agnieszka Piotrowska

Protokolant: staż. Małgorzata Stokłuska

po rozpoznaniu w dniu 03 października 2017 r. w Gdańsku na rozprawie

sprawy z powództwa S. P.

przeciwko A. L.

o zapłatę

I. zasądza od pozwanej A. L. na rzecz powódki S. P. kwotę 41.833 zł (czterdzieści jeden tysięcy osiemset trzydzieści trzy złote) wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 01 sierpnia 2014 r. do dnia zapłaty,

II. umarza postępowanie w pozostałym zakresie,

III. zasądza od pozwanej A. L. na rzecz powódki S. P. kwotę 4.171,12 zł (cztery tysiące sto siedemdziesiąt jeden złotych dwanaście groszy) tytułem zwrotu kosztów procesu,

IV. nakazuje ściągnąć od powódki S. P. na rzecz Skarbu Państwa- Sądu Rejonowego Gdańsk-Północ w Gdańsku z zasądzonych roszczeń kwotę 109,28 zł (sto dziewięć złotych dwadzieścia osiem groszy) tytułem nieuiszczonych kosztów sądowych,

V. nakazuje ściągnąć od pozwanej A. L. na rzecz Skarbu Państwa- Sądu Rejonowego Gdańsk-Północ w Gdańsku kwotę 1.451,82 zł (tysiąc czterysta pięćdziesiąt jeden złotych osiemdziesiąt dwa grosze) tytułem nieuiszczonych kosztów sądowych,

VI. wyrokowi w pkt I. nadaje rygor natychmiastowej wykonalności co do kwoty 20.000 zł.

UZASADNIENIE

Powódka S. P. wniosła pozew przeciwko A. L. domagając się zasądzenia kwoty 45.000 zł tytułem zachowku, wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 1 sierpnia 2014 r. do dnia zapłaty oraz zasądzenia od pozwanej kosztów procesu, wraz z kosztami zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

W uzasadnieniu powódka wskazała, iż Sąd Rejonowy Gdańsk-Północ w Gdańsku, postanowieniem z dnia 10 lutego 2014 r., stwierdził, iż spadek po zmarłej G. L. nabyły dzieci M. B. (1), K. L. oraz S. P., każde w 1/3 części. Spadkobierczyni dokonała w 2005 r. darowizny lokalu położonego w G., przy ul. (...), o wartości ok. 270.000 – 280.000 zł, na rzecz swojej wnuczki, A. L.. Wartość przedmiotowej nieruchomości należy doliczyć do schedy spadkowej. W związku z powyższym, należny powódce zachówek stanowi zatem połowę udziału spadkowego, jaki by jej przypadła w przypadku dziedziczenia ustawowego, tj. 1/6 wartości spadku, do którego wartości należy doliczyć wartość dokonanej darowizny.

Na rozprawie w dniu 3 października 2017 r. powódka ograniczyła żądanie pozwu do kwoty 41.833 zł wraz z należnymi odsetkami, równocześnie cofając powództwo w pozostałym zakresie wraz ze zrzeczeniem się roszczenia.

Pozwana w odpowiedzi na pozew, wniosła o oddalenie powództwa w całości oraz zasądzenie od powódki na rzecz pozwanej kosztów procesu, wraz z kosztami zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Pismem z dnia 20 kwietnia 2016 r., zmodyfikowanym poprzez stanowisko pozwanej wyrażone na rozprawie w dniu 9 maja 2017 r., pozwana uznała powództwo co do kwoty 20.000 zł oraz wniosła o oddalenie powództwa w pozostałej części.

Uzasadniając swoje ostateczne stanowisko pozwana wskazała, iż umową z dnia 8 listopada 2005 r., mieszkanie zostało wykupione przez zmarłą za środki, które pożyczyła od pozwanej. Pożyczka miała być zwrócona w ciągu dwóch lat, jednak do zwrotu ostatecznie nie doszło, bowiem oszczędności, jakie spadkodawczyni czyniła na poczet spłaty pożyczki zostały przeznaczone na inne cele – m. in. na wybudowanie pomnika na cmentarzu, a kwota 5.000 zł została подарowana powódce. Pozwana poniosła nadto nakłady w kwocie 3.000 zł na remont mieszkania będącego przedmiotem umowy, który to remont znacząco zwiększył wartość lokalu. W ocenie pozwanej na długi spadkowe składają się kwoty 3.000 zł z tytułu wydatków na remont, 10.000 zł tytułem niespłaconej przez zmarłą pożyczki i 24.000 zł tytułem zachowku wypłaconego M. B. (2). Nadto, należy powódce zachówek winien zostać pomniejszony o kwotę darowizny, jaką otrzymała od spadkodawczyni, tj. 5.000 zł. Pozwana wniosła także o rozłożenie zasądzonej należności na raty, który to wniosek jednak cofnęła, ostatecznie stwierdzając, iż wnosi jedynie o odroczenie płatności zasądzonej kwoty o 6 miesięcy.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

G. L. zmarła w dniu 11 lipca 2013 roku w G.. Jedynymi spadkobiercami zmarłej są jej dzieci – powódka S. P., a także M. B. (2) i K. L., którzy nabyli spadek po zmarłej w częściach równych, na podstawie testamentu notarialnego z dnia 4 września 2012 r., co zostało stwierdzone postanowieniem Sądu Rejonowego Gdańsk-Północ w Gdańsku z dnia 10 lutego 2014 r., wydanym w sprawie o sygn. akt XIII Ns 2531/13.

/ **bezsporne** , nadto: dokumenty zawarte w aktach sprawy XIII Ns 2531/13: odpis skrócony aktu zgonu nr 3014/2013 – k. 3, postanowienie z 10. 02. 2014 r. – k. 19/

Na podstawie umowy zawartej w dniu 9 listopada 2005 r., G. L. wykupiła od Gminy M. G. lokal mieszkalny nr (...), położony w G. przy ul. (...), wraz z udziałem wynoszącym 12/100 części w częściach wspólnych budynku i w prawie użytkownika wieczystego działki nr (...). Mocą tej umowy ustanowiono także odrębną własność przedmiotowego lokalu. G. L. zakupiła go z przysługującą jej jako najemcy 90% bonifikatą od wartości lokalu, którą określono na 86.336 zł (faktycznie uiszczona cena wyniosła w związku z tym 8.633,60 zł).

Dnia 28 grudnia 2005 r. G. L. darowała ekspektatywę odrębnej własności ww. lokalu swojej wnuczce, A. L., tj. ogół praw wynikających z umowy ustanowienia odrębnej własności tego lokalu, sprzedaży i oddania gruntu w użytkowanie wieczyste z dnia 9 listopada 2005 r., w tym odrębną własność tego lokalu, która powstanie po założeniu dla niego księgi wieczystej i dokonaniu wnioskowanych wpisów, wraz z udziałem wynoszącym 12/100 części w częściach wspólnych budynku i w prawie użytkownika wieczystego działki nr (...). Wartość darowizny określono w akcie notarialnym na kwotę 87.140,60 zł. W momencie dokonywania darowizny G. L. była wdową, a lokal stanowił jej wyłączną własność. A. L. wyraziła zgodę na dalsze, dożywotnie i bezpłatne zamieszkiwanie przez G. L. w przedmiotowym lokalu mieszkalnym.

Obecnie ww. lokal stanowi odrębną nieruchomość, dla której Sąd Rejonowy Gdańsk – Północ w Gdańsku prowadzi księgę wieczystą nr (...).

/ **bezsporne** , nadto: kopia aktu notarialnego z 9. 11. 2005 r. – k. 70-75, kopia aktu notarialnego z 28. 12. 2005 r. – k. 76-79, odpis zupełny księgi wieczystej nr (...) – k. 38-41/

Wypłacane przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych G. L. świadczenie emerytalne wynosiło:

	Brutto:	Dodatek pielęgnacyjny:	Netto:
I-II 2005 r.	(...)	(...)	(...)
III-XII 2005 r.	(...)	(...)	(...)

W późniejszym czasie emerytura spadkodawczyni wzrastała i wynosiła:

	Brutto:	Dodatek pielęgnacyjny:
I-II 2008 r.	(...)	(...)
III 2008 r. – II 2009 r.	(...)	(...)
III 2009 r. – II 2010 r.	(...)	173,10 zł
III 2010 r. – II 2011 r.	(...)	(...)
III 2011 r. – II 2012 r.	(...)	(...)
III 2012 r. – II 2013 r.	(...)	(...)
III-VII 2013 r.	(...)	(...)

/ **dowód** : pismo ZUS – k. 98, 167, przesłuchanie powódki – k. 139 (protokół elektroniczny)/

Po 2005 r. pozwana wykonała w lokalu szereg prac remontowych, w tym m. in. remont kuchni, łazienki, wymianę drzwi wejściowych i wewnętrznych, malowanie ścian.

/ **dowód** : zeznania świadków M. B. (2) i M. B. (3) – k. 113 (protokół elektroniczny)/

Pismem z dnia 1 marca 2016 r. M. B. (2) wezwała pozwaną do zapłaty zachowku w kwocie 24.000 zł, którą to kwotę pozwana przelała na jej rachunek dnia 17 grudnia 2016 r.

/ **dowód** : wezwanie – k. 64, dowód wpłaty – k. 126/

Wartość rynkowa wzmiankowanego lokalu według stanu z dnia dokonania darowizny (28 grudnia 2005 r.) a cen na poziomie lipca 2017 r. wynosi 251.000 zł.

/ **dowód** : opinia biegłej sądowej ds. szacowania nieruchomości A. R. wraz z załącznikami – k. 171-198/

Pismem z dnia 14 lipca 2014 r., pełnomocnik powódki wezwała pozwaną do zapłaty kwoty 45.000 zł w terminie 7 dni, tytułem zachowku.

/ **dowód** : wezwanie wraz z dowodem nadania – k. 42-43/

Sąd zważył, co następuje:

Na wstępie należy odnieść się do zawartego w punkcie drugim wyroku postanowienia o umorzeniu postępowania.

Pierwotnie powódka dochodziła od pozwanej kwoty 45.000 zł, przy czym skutecznie cofnęła powództwo co do kwoty 3.167 zł.

Zgodnie z art. 355 § 1 k.p.c. Sąd wydaje postanowienie o umorzeniu postępowania, jeżeli powód cofnął ze skutkiem prawnym pozew. W niniejszej sprawie strona powodowa cofnęła skutecznie pozew, albowiem cofnięcie nastąpiło wraz ze zrzeczeniem się roszczenia (art. 203 § 1 k.p.c.). W ocenie Sądu, nie zachodzą również przesłanki z 203 § 4 k.p.c., które wskazywałyby na niedopuszczalność cofnięcia pozwu w tej sprawie.

Z uwagi na powyższe, Sąd na podstawie art. 355 i 203 § 1 i 4 k.p.c. orzekł, jak w pkt. II wyroku.

Co do pozostałej dochodzonej kwoty, należy wskazać, iż pozwana uznała powództwo w części dotyczącej żądania zapłaty kwoty 20.000 zł. Wobec stanowiska pozwanej Sąd – na podstawie art. 213 § 2 k.p.c. – jest związany uznaniem powództwa. Kontrola sądu jest ograniczona jedynie do przesłanek wymienionych w treści omawianego przepisu, a mianowicie związanie owo nie następuje, jeżeli uznanie jest sprzeczne z prawem, zasadami współżycia społecznego lub zmierza do obejścia prawa (por. wyrok Sądu Najwyższego – Izby Cywilnej i Administracyjnej z dnia 14 września 1983 r., III CRN 188/83). Sąd nie stwierdził jednak zaistnienia żadnej z ww. przesłanek, a tym samym jedynym możliwym rozstrzygnięciem sprawy było uwzględnienie powództwa w tym zakresie.

Częściowe uznanie powództwa stanowiło równocześnie przyznanie słuszności żądania powódki co do zasady, jednak – wobec kwestionowania go co do wysokości, należało przeprowadzić postępowanie dowodowe. Stan faktyczny w niniejszej sprawie był w dużej mierze bezsporny. Spornymi kwestiami były: wartość darowizny dokonanej przez spadkodawczynię na rzecz pozwanej a także to, czy należy odliczyć wartość długów spadkowych, a jeśli tak, to w jakiej wysokości.

W swoich ustaleniach Sąd oparł się na dokumentach znajdujących się w aktach niniejszej sprawy, jak również w aktach sprawy XIII Ns 2531/13, których autentyczność i wiarygodność nie była przez strony kwestionowana, jak również Sąd nie znalazł podstaw do podważenia ich wiarygodności i mocy dowodowej, zwłaszcza że część z nich stanowiły dokumenty urzędowe.

Sąd, w zakresie wskazanym w części opisującej stan faktyczny sprawy, wziął także pod uwagę osobowe źródła dowodowe, jednak z daleko idącymi zastrzeżeniami, o których szerzej w dalszej części uzasadnienia.

Wartość mieszkania ustalono na podstawie opinii biegłej sądowej ds. szacowania nieruchomości A. R., która sporządzona została przez osobę o odpowiednich kwalifikacjach, w sposób jasny i logiczny, a żadna ze stron przedmiotowej opinii nie kwestionowała.

Sąd oddalił wnioski o przesłuchanie świadków E. N., K. G., M. L. gdyż okoliczności dotyczące stosunków rodzinnych, tego czy spadkodawczyni odwiedzała matkę nie miały znaczenia dla rozstrzygnięcia sprawy. Sąd oddalił również wnioski dowodowe strony pozwanej zgłoszone w piśmie z 25.11.2016r. (za wyjątkiem uzyskania informacji co do emerytury spadkodawczyni) mając na uwadze, iż nawet gdyby w oparciu o zgłoszone dowody ustalono, iż sytuacja finansowa powódki była zła nie stanowiłoby to dowodu, iż otrzymała ona darowiznę od spadkodawczyni.

Zgodnie z art. 991 k.c. zstępnym, małżonkowi oraz rodzicom spadkodawcy, którzy byliby powołani do spadku z ustawy, należą się, jeżeli uprawniony jest trwale niezdolny do pracy albo jeżeli zstępny uprawniony jest małoletni – dwie

trzecie wartości udziału spadkowego, który by mu przypadł przy dziedziczeniu ustawowym, w innych zaś wypadkach – połowa wartości tego udziału (zachowek). Jeżeli uprawniony nie otrzymał należnego mu zachowku bądź w postaci uczynionej przez spadkodawcę darowizny, bądź w postaci powołania do spadku, bądź w postaci zapisu, przysługuje mu przeciwko spadkobiercy roszczenie o zapłatę sumy pieniężnej potrzebnej do pokrycia zachowku albo do jego uzupełnienia. Jeżeli dziecko spadkodawcy nie dożyło otwarcia spadku, udział spadkowy, który by mu przypadł, przypada jego dzieciom w częściach równych. Przepis ten stosuje się odpowiednio do dalszych zstępnych.

Zgodnie z art. 993 k.c. przy obliczaniu zachowku nie uwzględnia się zapisów i poleceń, natomiast dolicza się do spadku darowizny uczynione przez spadkodawcę.

Zgodnie z art. 994 § 1 k.c. przy obliczaniu zachowku nie dolicza się do spadku drobnych darowizn, zwyczajowo w danych stosunkach przyjętych ani dokonanych przed więcej niż dziesięciu laty, licząc wstecz od otwarcia spadku, darowizn na rzecz osób nie będących spadkobiercami albo uprawnionymi do zachowku.

Natomiast zgodnie z art. 1000 § 1 k.c. jeżeli uprawniony nie może otrzymać należnego mu zachowku od spadkobiercy lub osoby, na której rzecz został uczyniony zapis windykacyjny, może on żądać od osoby, która otrzymała od spadkodawcy darowiznę doliczoną do spadku, sumy pieniężnej potrzebnej do uzupełnienia zachowku. Jednakże obdarowany jest zobowiązany do zapłaty powyższej sumy tylko w granicach wzbogacenia będącego skutkiem darowizny.

Dla ustalenia należnego powodce zachowku konieczne jest zatem ustalenie w pierwszej kolejności składu masy spadkowej oraz kręgu osób, które były spadkobiercami ustawowymi, a po drugie ustalenie czy darowizna dokonana na rzecz pozwanej podlega doliczeniu do spadku.

W przedmiotowej sprawie spadkodawczyni rozporządziła swym majątkiem w taki sposób, że uczyniona wcześniej darowizna wyczerpała cały spadek.

Krąg osób, które były powołane do dziedziczenia nie jest w sprawie sporny – są to dzieci zmarłej (art. 931 k.c.), czyli powódka i dwoje jej rodzeństwa – M. B. (1) i K. L.. Każde z dzieci spadkodawczyni było powołane do 1/3 części spadku. Przepis art. 991 k.c. wskazuje, iż powodce przysługuje połowa wartości udziału spadkowego, który jej przypadł przy dziedziczeniu ustawowym tj. 1/6.

Darowizna dokonana na rzecz pozwanej podlega doliczeniu do spadku na mocy art. 993 k.c. w związku z art. 994 § 1 k.c.

Wartość darowizny Sąd ustalił na kwotę 251.000 zł zgodnie z opinią biegłej.

Odnosząc się do zarzutów pozwanej należy stwierdzić, iż – w myśl art. 922 k. c. – w skład masy spadkowej wchodzi wszystkie prawa i obowiązki zmarłego (z zastrzeżeniem § 2 wspomnianego przepisu), tak więc nie ulega wątpliwości, że obliczając wartość masy spadkowej, należałoby uwzględnić wszelkie ewentualne długi ją obciążające.

W ocenie Sądu pozwana nie zdołała jednak wykazać istnienia takich zobowiązań. Zgodnie z treścią art. 6 k.c., ciężar udowodnienia faktu spoczywa na osobie, która z faktu tego wywodzi skutki prawne. Przepis ten określa reguły dowodzenia, tj. przedmiot dowodu oraz osobę, na której spoczywa ciężar udowodnienia faktów mających istotne znaczenie dla rozstrzygnięcia sprawy. Zaznaczyć też trzeba, że przy rozpoznawaniu sprawy na podstawie przepisów kodeksu postępowania cywilnego rzeczą sądu nie jest zarządzenie dochodzeń w celu uzupełnienia lub wyjaśnienia twierdzeń stron i wykrycia środków dowodowych pozwalających na ich udowodnienie, ani też Sąd nie jest zobowiązany do przeprowadzenia z urzędu dowodów zmierzających do wyjaśnienia okoliczności istotnych dla rozstrzygnięcia sprawy (art. 232 k.p.c.). Obowiązek przedstawienia dowodów spoczywa na stronach (art. 3 k.p.c.), a ciężar udowodnienia faktów mających dla rozstrzygnięcia sprawy istotne znaczenie (art. 227 k.p.c.) spoczywa na stronie, która z faktów tych wywodzi skutki prawne. Zaprzeczenie dokonane przez stronę procesową powoduje, że istotne dla rozstrzygnięcia sprawy okoliczności stają się sporne i muszą być udowodnione. W razie ich nieudowodnienia Sąd oceni je na niekorzyść strony, na której spoczywał ciężar dowodu, chyba że miał możliwość

przekonać się o prawdziwości tych twierdzeń na innej podstawie (orzeczenie SN z 28.04.1975 r., sygn. akt III CRN 26/75).

Zgodnie z treścią art. 720 § 2 k.c., w brzmieniu obowiązującym w chwili rzekomego zawarcie umowy pożyczki, umowa taka, której wartość przenosi pięćset złotych, powinna być stwierdzona pismem. Pozwana wskazała, iż umowa pożyczki zawarta została ustnie – w takiej sytuacji możliwe jest wprawdzie powoływanie osobowych źródeł dowodowych, jednak przepis art. 74 § 2 k. c. nakłada na stronę istotne ograniczenie dowodowe. Otóż w przypadku formy ad probationem, z jaką mamy do czynienia przy umowie pożyczki, przepis ten (stosowany w zw. z art. 246 k.p.c.) wskazuje, że mimo niezachowania formy pisemnej przewidzianej dla celów dowodowych, dowód ze świadków lub dowód z przesłuchania stron jest dopuszczalny, jeżeli obie strony wyrażą na to zgodę, jeżeli żąda tego konsument w sporze z przedsiębiorcą albo jeżeli fakt dokonania czynności prawnej będzie uprawdopodobniony za pomocą pisma.

Jedynymi powołanymi przez pozwaną dowodami, z których miał wynikać fakt udzielenia przez nią pożyczki na wykup mieszkania spadkodawczyni, są zeznania jej oraz świadków. Należy podkreślić, iż Sąd dopuścił przedmiotowe dowody wyłącznie dlatego, że strona powodowa – jakkolwiek reprezentowana przez pełnomocnika profesjonalnego, nie sprzeciwiła się im.

Niemniej jednak, w ocenie Sądu, twierdzenia pozwanej odnośnie istnienia tych zobowiązań, podobnie jak potwierdzające je zeznania świadków (M. i M. B. (3)), są niewiarygodne. Po pierwsze, Sąd miał na uwadze, iż wskazane osoby są osobami bliskimi pozwanej (matka i brat), były więc zainteresowane w korzystnym dla niej rozstrzygnięciu postępowania.

Po drugie, nawet przy założeniu, że pozwana faktycznie przekazała swojej babci środki na wykup mieszkania, które następnie zostało jej darowane, to nie jest zdaniem Sądu prawdopodobne, by kwota ta stanowiła pożyczkę, którą zmarła zobowiązała się zwrócić. Zarówno z elementarnymi zasadami logiki, jak i doświadczenia życiowego, kłóci się założenie, że spadkodawczyni, dysponująca niewielką emeryturą, zobowiązała się do zwrotu dość znacznej kwoty pieniędzy, która była jej potrzebna jedynie do tego, by stać się właścicielką mieszkania, przekazanego następnie „pożyczkodawczyni” pod tytułem darmym. Należałoby raczej przyjąć, że wnuczka przekazała swojej babci środki na wykup mieszkania (stanowiące zaledwie 10% jego realnej wartości), po to, by następnie stać się niewielkim kosztem jego właścicielką.

Wreszcie, trudno zrozumieć czemu spadkodawczyni miałyby nie spłacać swojego zobowiązania na rzecz pozwanej, skoro równocześnie (zdaniem pozwanej) przekazywała regularne darowizny na rzecz powódki – które to twierdzenie jest – w ocenie Sądu – podobnie niewiarygodne. Trudno przyjąć, by spadkodawczyni wypłacała powódce regularnie, przez dwa lata kwoty po 500 zł miesięcznie. Zeznania powołanych przez pozwaną świadków również w tym zakresie uznał Sąd za niewiarygodne (z przyczyn, o których powyżej), jednak nawet gdyby w całości uznać je za pewne źródło informacji, to jednak z zeznań tych nie wynika jakie konkretnie kwoty spadkodawczyni przekazywała powódce – świadkowie tego nie widzieli, stanowisko swoje opierali wyłącznie na zmianach ilości gotówki przechowywanej przez zmarłą, a nie można przecież wykluczyć (nawet dając świadkom wiarę w tym zakresie), że spadkodawczyni wykorzystywała swoje pieniądze na inne cele, nie znane świadkom i pozwanej. Zeznania wskazanych świadków są ponadto w tym zakresie sprzeczne z zeznaniami świadka A. P. i powódki (aczkolwiek te zeznania Sąd również traktował z ostrożnością, mając na uwadze zainteresowanie tych osób korzystnym rozstrzygnięciem sprawy na rzecz strony powodowej).

Należy też zauważyć, że gdyby twierdzenie pozwanej o dokonywanych na rzecz powódki darowiznach było prawdziwe, to rzeczywiście przekazana jej kwota wyniosłaby nie – jak chce pozwana – 5.000 zł, a 12.000 zł (500 zł x 24 miesiące). Skoro tak, to trudno zrozumieć czemu powódka nie domaga się doliczenia do długu spadkowego całej kwoty 12.000 zł, a jedynie jej mniejszej części.

Przechodząc do kwestii dokonania przez pozwaną nakładów na przedmiotową nieruchomość – fakt ten nie miał znaczenia o tyle, że zostały one dokonane już po zawarciu umowy darowizny, a zatem nie zwiększyły wartości lokalu na chwilę jej dokonania (a wartość lokalu biegła ustaliła na moment zawarcia umowy darowizny).

Odnosnie natomiast wypłacenia przez pozwaną zachowku na rzecz M. B. (2), należało stwierdzić, iż dług ten nie podlegał zaliczeniu na poczet pasywów spadku, podobnie jak nie podlegałyby takiemu zaliczeniu zapisy i polecenia spadkowe (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 14 marca 2008 r., sygn. akt IV CSK 509/07).

W konsekwencji, zgodnie z art. 991 k.c. w związku art. 1000 § 1 k.c. powódce należała się kwota odpowiadająca 1/6 części wartości masy spadkowej tj. 41.833 zł (1/6 z kwoty 251.000 zł), którą to kwotę Sąd, w punkcie I wyroku, na jej rzecz zasądził od pozwanej.

O odsetkach Sąd orzekł na podstawie art. 481 k.c., zgodnie z żądaniem pozwu, przyjmując jako datę początkową ich naliczania dzień 1 sierpnia 2014 r., mając na uwadze, że powódka wzywała pozwaną do zapłaty pismem z dnia 14 lipca 2014 r., w terminie 7 dni (której to okoliczności strona pozwana zresztą nie kwestionowała).

Sąd – na podstawie zastosowanego a contrario przepisu art. 320 k.p.c. – nie uwzględnił wniosku pozwanej o odroczenie płatności zasądzonej kwoty o 6 miesięcy, gdyż po pierwsze – nie wykazała ona swojej trudnej sytuacji majątkowej, a po drugie – niniejsze postępowanie trwa już od dłuższego czasu, pozwana winna zatem była zdawać sobie sprawę z możliwości przegrania sporu (zwłaszcza, że częściowo uznała powództwo) i poczynić oszczędności pozwalające na uregulowanie tego zobowiązania. Ponadto Sąd miał na uwadze, iż pozwana z tytułu zachowku jednorazowo wpłaciła kwotę 24.000 zł na rzecz M. B. (2). W tej sytuacji odraczanie zapłaty należałoby uznać za krzywdzące powódkę.

O kosztach orzeczono na podstawie art. 98 k.p.c. w zw. z art. 100 i 108 k.p.c., rozdzielając je między stronami w stosunku: 7% – powódka, która przegrała spór w takim zakresie i 93 % – pozwana. Na koszty te złożyły się po stronie powodowej: opłata sądowa od pozwu w kwocie 2.250 zł, koszt opłaty skarbowej od pełnomocnictwa w kwocie 17 zł oraz koszty zastępstwa procesowego w kwocie 2.400 zł. Na koszty strony pozwanej złożyły się natomiast koszt opłaty skarbowej od pełnomocnictwa w kwocie 17 zł oraz koszty zastępstwa procesowego w kwocie 2.400 zł. Wysokość stawki zastępstwa procesowego obu stron ustalono na podstawie § 6 pkt 5 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (Dz.U. Nr 163, poz. 1348), mającego w niniejszej sprawie zastosowanie na podstawie § 21 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości w sprawie opłat za czynności adwokackie z dnia 22 października 2015 r. (Dz.U. z 2015 r. poz. 1800).

Równocześnie, mając na uwadze, iż na wynagrodzenie biegłej nie były pobierane zaliczki (powódka była w tym zakresie zwolniona od kosztów), Sąd w punkcie IV i V wyroku, na mocy art. 113 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych nakazał ściągnąć kwotę poniesioną tymczasowo przez Skarb Państwa z tego tytułu (1.561,10 zł) od obu stron w takim stosunku, w jakim wygrały/przegrały niniejsze postępowanie.

W pkt. VI wyroku Sąd – z uwagi na treść art. 333 § 1 pkt 2 k.p.c. – nadał wyrokowi w zakresie punktu I rygor natychmiastowej wykonalności, co do kwoty roszczenia uznanej przez pozwaną, tj. 20.000 zł.

ZARZĄDZENIE

1. (...)
2. (...);
3. (...)